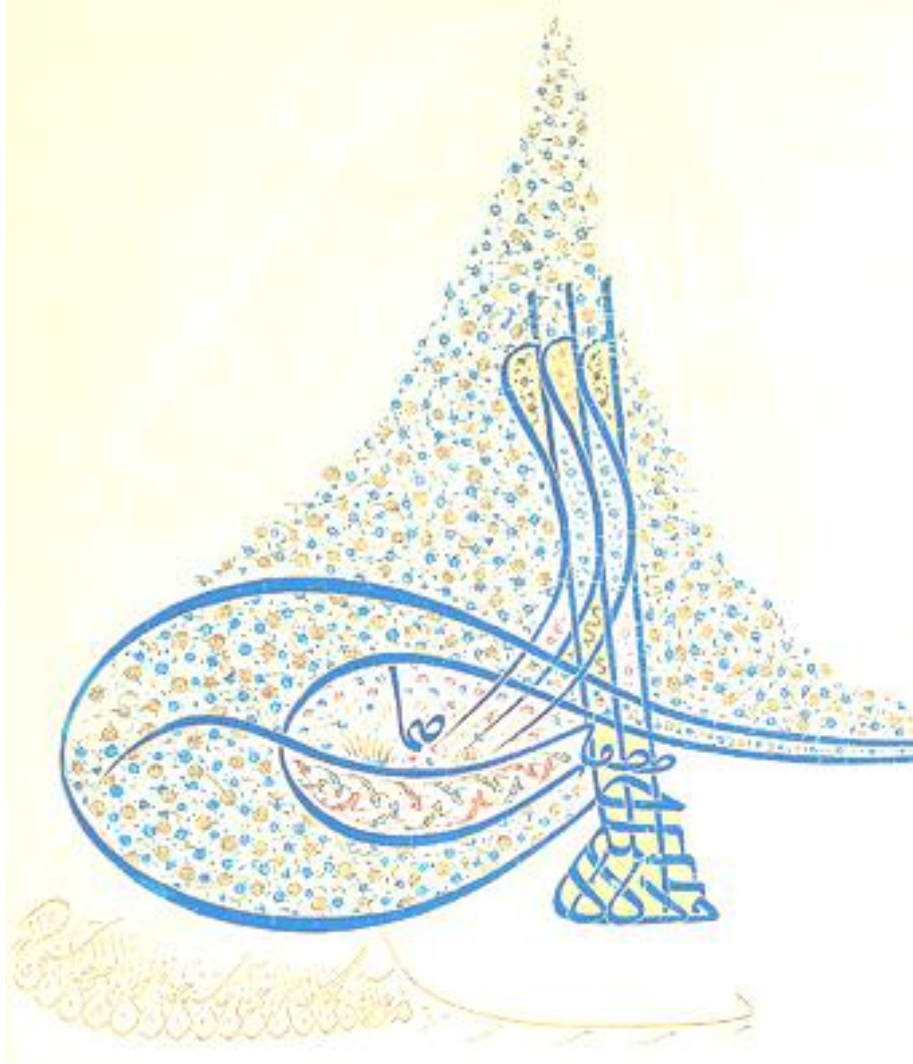

OSMANLICA TAPU TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

Hazırlayan: Hayrettin GÜLTEKİN

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü

Tapu Arşiv Dairesi Başkanlığı

Şube Müdürü

İÇİNDEKİLER

<u>KONU</u>	<u>SAYFA</u>
1) Eski tapu kayıt ve senetlerinde yazılı kelime ve terimlerin açıklaması	3-16
2) Kayıtların nevi ve iktisap sütununda geçen hisse oranları Arapça bayağı kesirler	17
3) Eski kayıtlarda bulunan ve değişik yörelerde kullanılan mahalli ölçüler	17-20
4) Eski tapu kayıtlarında yer alan <u>takvimler</u> ve bunların bugünkü karşılıkları	
a) Hicri Takvim	20-21
b) Rûmî Takvim	21-23
c) Miladi Takvim	23

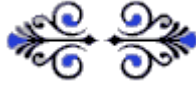
1) ESKİ TAPU KAYIT VE SENETLERİNDE YAZILI KELİME VE TERİMLERİN AÇIKLAMASI

-A-

Ahkâm	: Hükümler
Ahz u kabz	: Her iki sözcük, almak anlamına gelir.
Ahz u itâ	: Alıp verme
Akâr	: Gayrimenkullerden kirâ yoluyla sağlanan gelir
Akârât	: Gelir sağlayan gayrimenkuller
Akârât-ı Vakfiyye	: Vakıf gayrimenkuller; evler, dükkânlar ile bunların getirdiği gelir
Akçe	: Osmanlı döneminde gümüş para cinsi ve birimi
Akid	: Sözleşme, bir sözleşmede taraf olan kişi
Âmm	: Genel, umumi, herkese ait
Âmme emlakı	: Kamu taşınmaz malları
Âmm ve şâmil	: Umumi ve kapsamlı
Amme arâzisi	: Kamu toprağı
Arâzi-i mîrîye	: Mîrî yani devlete ait topraklar, arazi-i emiriyye
Arz	: Toprak; sunma, bildirme
Arzen	: Genişlik, en
Arâzi-i mahmiyye	: Geliri (rakabesi) Hazineye ait bulunan araziden koru, mer'a, yol, pazar yerleri gibi halkın gereksinimlerine ayrılmış yerler
Arâzi-i mukâta'a	: Maktû (götürü) bir vergiye bağlanmış arazi, kesime verilmiş topraklar; devlete hizmeti geçen önemli kişilere bizzat devlet tarafından geliri veya vergisi terk edilen topraklar
Arâzi-i mahlûle	: Tasarruf sahibinin intikal sahibi bırakmaksızın ölümü ile hazineye dönen miri arazidir.
Arâzi-i mektûme	: Devlete ait olduğu halde, devletin hakkı çiğnenerek haksız ve fuzulen işgal edilen arazi

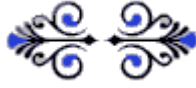
Arâzi-i mezrû‘a	: Ekilen arazi
Arâzi-i selîha	: Çıplak arazi
Arazi-i seniyye	: Saltanat makamını işgal edenlere ait toprak
Asabe-i nesebiyye	: Kan ve soy yoluyla akraba
Asiyâb	: Değirmen
Aslah (eslah)	: En uygun (Vakfiyelerde en uygun oğul diye geçer)
Atîk	: Eski

-B-

Bâ	: Farsça ile, -li, lu eki
Bâ-temessük	: Temessük ile (tasarruf olunan toprak)
Bâ-hüccet	: Hüccet ile (tasarruf olunan toprak)
Bâ-tapu	: Tapu ile (tasarruf olunan toprak)
Ba‘de	: Sonra
Ba‘demâ	: Bundan böyle
Bâc	: Örfî vergi
Bâd-i hevâ	: Kayıt dışı, önceden belirlenenin dışında gelen gelir; Bedava, parasız
Bâb	: Bölüm, kapı
Bâni	: Kuran, yapan, bina eden
Bedel-i ferâğ	: Miri arazi ve çifte kiralı (icareteynli) vakıf taşınmazlarının tasarruf haklarının devredilmesi karşılığı alınır paradır.
Bedel-i misl	: Arazi hukukunda tasarruf hakkı karşılığı emsaline uygun ödenen para
Bedel-i müsemmâ	: Akitte tayin olunan bedel
Benûn	: Üç veya daha ziyade çocuklar
Ber-mûceb-i âtî	: Aşağıda geleceği gibi, Aşağıda ifade olunacağı üzere
Ber-mu‘tâd	: Alışlageldiği üzere, devamlı yapılagelen usule göre
Berî‘ü‘z-zimme	: Zimmetten veya borçlardan kurtulmuş, temize çıkmış
Bey‘-i bi‘l-istiglâl	: Satış ve kiralamanın aynı anda yapıldığı satış, malı satıp aynı anda gelir ve menfaatını elinde tutuma

Bey‘-i bi‘l-vefâ	: Medeni Kanunun yürürlüğe girmesinden evvel yapılmış gayri menkul rehni, vefaen satış, satılanın ileride satan tarafından geri satın alınması şartıyla yapılan satış
Bey‘-i bi‘ş-şart	: Şartla satım, şartlı satım
Bey‘ u şirâ	: Alış-veriş, alım-satım.
Beyninde	: Arasında, aralarında
Bidâyet	: Başlangıç
Bin	: Oğul
Bint	: Kız
Bilâ	: -sız ekinin görevinde olmak üzere Arapça sözcüklerin başına getirilerek sıfat yapar ve bileşik yazılır.
Bilâ-zevc	: Kocasız, kocası sağ olmadığı halde
Bilâ-zevce	: Karısız, karısı sağ olmadığı halde
Bilâ-veled	: Çocuksuz, çocuğu olmayan
Bilâ-ebeveyn	: Anası ve babası olmayan
Bu dahi	: Bu da bir öncesi gibi, yukarıda geçenin aynısı

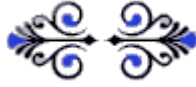
-C-

Câr	: Komşu
Câri	: Uygulanan
Cânib	: Taraf, cihet, yön
Cânib-i yemîn	: Sağ taraf
Cânib-i yesâr	: Sol taraf
Cihet-i i‘tâ-yı senet	: Senetin verilmiş sebebi, (iktisâb)
Cebel	: Dağ
Cenâh	: Yan taraf
Cenâb	: evin yan tarafı, avlu (hürmet bildirilen sıfat olarak da kullanılır)
Cenûb	: Güney
Cedîd	: Yeni

-D-

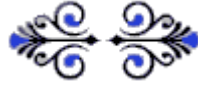
Dâyin	: Alacaklı
Dâimi kayıtlar	: Tapu İdarelerinde iş sahiplerinin müracaatı üzerine tutulan kayıtlar
Deyn	: Borç
Defter-i Hâkânî	: Eskiden taşınmazlar hakkındaki kayıt ve tescillerin işlendiği defterin adı. Tapu-Tahrir Defterleri için de bu ad kullanılmıştır. Bugünkü tapu sicilinin karşılığıdır.
Defter-i Hâkânî İdaresi:	Şimdiki tapu dairelerinin eski adı.
Defter-i Hâkânî Nâzırı:	Osmanlı Devleti zamanında tapu ve kadastro işlerine bakan nâzır, bakan
Der-Sa'âdet	: Osmanlı Döneminde İstanbul'a verilen ad
Derûn	: İçinde
Devir ve temlîk	: Bir hakkın bir kimseden başka bir kimseye geçmesi

-E-

Eb	: Baba, ata
Eben an cedd	: Babadan oğla (Ebâ an cedd)
Ebnâ	: Oğullar
Ebnâ-yı ebnâ	: Kız ve erkek çocukları ile kız ve erkek torunları ifade eder.
Ebeveyn	: Ana, baba
Ebvâb	: Kapılar
Ekber	: Daha (en, pek büyük), vakfiyelerde geçer.
El-yevm	: Halen, bugün
Emâkin	: Mahaller, mekanlar, mevkiller, yerler
Esbâb	: Sebepler
Esâmi	: İsimler
Eşcâr	: Ağaçlar
Eşcâr-ı müsmire	: Meyveli Ağaçlar
Eşcâr-ı gayr-i müsmire:	Meyvesiz ağaçlar

Eş	:Onun
Eşhâs	: Şahıslar
Erba‘a	: Dört
Erbâb	: Sahipler, malikler
Etrâf-ı erba‘ası	: Dört tarafı
Evkâf	: Vakıflar
Evkâf-ı Hümayûn	: Padişahların ve padişahlara mensup olanların vakıfları
Evlâd-ı sulbiyye	: Vakıfta bir kimsenin çocuklarını anlatan terimdir. Bir adamın torunları onun evlâd-ı sulbiyyesidir.
Evlâd-ı ümm	: Ölenin ana bir oğlan ve kız kardeşleri
Evrâk-ı müsbite	: Tapu sicilini tamamlayan belgeler
Evlâd-ı inâs	: Kız çocukları (vakfiyelerde geçer)
Evlâd-ı yol	: Çoluk çocuk (vakfiyelerde)

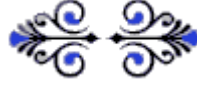
-F-

Ferâğ	: Satış (Bir mülkün tasarruf, sahip, olma hakkını başkasına terk etme, Arazi Kanununda ise miri veya vakıf arazinin yararlanma hakkının satışı)
Fevk	: Üst
Fevkânî	: Binanın üst kısmı, binanın üst katı
Fevkânî tahtânî	: Altlı üstlü
Fevt	: Ölüm

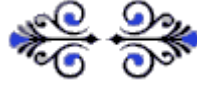
-G-

Garb	: Batı
Gars	: Ağaç, fidan dikmek
Gayr-i menkûl	: Taşınmaz mal
Gayr-i musakka	: Susuz

-H-

Hafîd	:Torun
Hakk-ı karâr	: Arazi Kanununun 78 nci maddesinde belirtilen nizasız 10 yıllık zilyetlik
Hakk-ı şurb	: Su hakkı
Hâne	: Ev
Hatt	: Çizgi, sınır çizgisi
Hüccet	: Delil
Hüccet-i şer‘iyye	: Şeriyeye mahkemelerinden sırf mülk taşınmazlar için verilen belge
Hâvî	: İçine alan, ihtiva eden

-İ-

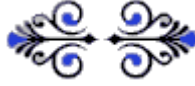
İbn	: Oğul, erkek çocuk
İbniyye	: Ölenin oğlunun kızı veya oğlunun oğlunun kızıdır.
İbnân	: İki çocuk
Îcâr	: Kiraya verme
Îcâre	: Kira, gelir
İfrâz	: Parçalara ayırma
İhyâ	: Diriltme, canlandırma, tazelik verme
İhyâen	: (Ham arazinin) ıslahıyla iktisap
İhyâ-yı mevât	: İşlenmemiş toprağı ekime elverişli bir hale getirme, işleme
İntikâl	: Geçirim; geçme, bir mal üzerindeki tasarruf hakkının yasa ile belli kesimlere geçmesi

İntifâ : Yararlanma, kullanma
İrs : Veraset, soya çekim

-K-

Kuyûd : Kayıtlar
Kuyûd-ı kadîme : Eski Kayıtlar
Kadîm : Eski
Kal : Sökme, çıkarma (ağaç)
Kâin : Bulunan, mevcut olan
Karye : Köy
Kebîr : Yaşça büyük, kebîre: büyük kız evlat (vakfiyede geçer)
Kurâ : Köyler
Kürûm : Bağ çubuğu
Köm : 1- Küme , yığın
2- Küçük ağıl

-L-

Lâ-bî-şartın : Şarta dayanmaksızın
Leb-i derya : Deniz kenarı, sahil
Li-ebb : Baba bir kardeş
Li-ümm : Ana bir kardeş
Livâ : Sancak; Osmanlı döneminde sancak olarak tanımlanan idari birim. Başında sancakbeyi bulunurdu. Tanzimat sonrası dönemde livânın başında bulunan görevliye mutasarrıf da denilmiştir.
Li-ecli'l imâr : İmar edilmek üzere

Maâdîn	: Madenler
Ma'an	: Beraber, birlikte
Mâbeyn	: Ara
Mâbeyn senedi	: Ara senedi
Mâfevk	: Üst mahal
Mağrib	: Garp, batı, batıda bulunan
Mahal	: Yer
Mahdûm	: Oğul, evlat
Mâ-i câri	: Akarsu
Mâ-i lezîz	: İçilecek su, lezzetli su, memba suyu
Mahdum	: Oğul, evlat
Mâlik	: Mülk arazinin sahibi
Ma'rûf	: Herkesçe bilinen
Ma'tûh(e)	: Bunamış, bunak; sakat, kötürüm, amelmânde
Ma'tûk	: Azat olunmuş, azatlı
Mazbata	: Tutanak
Mazbût vakıflar	: Yönetimi devlet tarafından ele alınmış vakıflar; bir vakıf iki şekilde mazbut vakıf olur; ya bütün vakıf yöneticileri ölmüştür veya vakfeden kişi yönetici göstermemiştir. Bu durumda bu vakıfların yönetimi devlet tarafından ele alınır; devlet bu yönetimi Vakıflar Genel Müdürlüğü eli ile kullanır.
Mebâni	: Binalar, yapılar
Mebde'	: Başlangıç
Meccânen	: Ücretsiz, parasız, karşılıksız
Meclis-i idâre	: İdare meclisi, yönetim kurulu
Mecmû'an	: Toplu olarak, toptan
Mecmû'u	: Tümü, tamamı
Me'cûr	: Kiraya verilen şey, kiralanan
Mecelle	: Osmanlı İmparatorluğu'nda Tanzimat'tan sonra yapılan kanunlaştırma hareketleri sırasında, Ahmet Cevdet

Paşa'nın başkanlığı altındaki bir bilim kurulu tarafından hazırlanan, dayanağı İslam dini olan, daha çok borçlar hukukunu ve kısmen de eşya hukuku ile yargılama hukukunu içine alıp, aile ve miras hukukunu kapsayan, kazuist metoda göre hazırlanmış 1851 maddelik bir yasa.

Menzil	: Mesafe, yollardaki konak yeri, bir günlük yol, ayrıca ev anlamında da kullanılır
Mesâha	: Ölçme, ölçümleme, yüz ölçümü
Mesken	: Kişinin fiilen oturduğu yer, konut
Mezkûr	: Zikredilen, sözü edilen
Mıntıka	: Bölge, yer, mahal
Merbût	: Bağlı
Merhûn	: Rehnedilen mal
Mer'iyet	: Yürürlük
Memât	: Ölüm
Memlûk	: Birinin malı olan
Menâfi	: Menfaatler
Metrûk	: Terk edilmiş
Mevrûs mal	: Miras yolu ile edinilen mal
Mikyas	: (Ölçek) Kıyas edecek alet, uzunluk ölçüsü
Mine'l-kadîm	: Oluşuna, kimsenin bilemeyeceği kadar eski olan bir zamanı ifade etmektedir.
Mîrî arâzi (Arz-ı mîrî)	: Çıplak mülkiyeti devlete, sadece tasarruf hakkı şahsa ait olan taşınmaz (tarla; çayırılık, yoncalık, harman yeri, yaylak, kışlak ve koruluk gibi)
Mu'accele	: Önden alınan. Vakıf kiralının ya da mâlikâne usulü ile işletilen mukataalardan peşin alınan kısmına da denir.
Mu'addel	: Değiştirilmiş, tadil edilmiş
Mubâdil	: Başkasının yerine getirilmiş, bir şeye bedel tutulmuş
Mu'eccel	: Tecil edilmiş, mühletli, sonraya bırakılan, peşin olmayan
Muharrer	: Yazılı
Muhtevi	: İçinde bulunan, ihtiva eden
Mukâtaa	: Arapça mukâtaa kelimesi bir bütünün kısımlara ayrılması ve kesim olarak belirlenmesi anlamına gelir. Osmanlı toprak

sisteminde veya devlete ait gelir kelemlerinin belirli kısımlara ayrılması anlamında kullanılmıştır. Daha sonra bu kısımlar belli bir ücret karşılığında kiraya verilir. Aynı zamanda bağ, bahçe, arsa durumuna getirilen ekim toprağı için verilen vergi için de kullanılır.

Mukayyed	: Kaydedilmiş
Munkalib	: Değişen
Musakkâ	: Sulu (suyu olan) tarla, gayr-i musakkâ: susuz tarla
Musakkaf	: Üstü damla örtülü (bina), gayrimenkul kiralarna ilişkin
Musakkafât	: Ev, han ve dükkan gibi üstü dam ile örtülü yerler
Mutasarrıf	: Tasarruf hakkı ve salahiyeti olan kişi. Bir malın sahibi. Eskiden vilâyetten küçük olan sancak ya da diğer adı ile livânın yöneticisi. Mîrî veya vakıf araziye tasarruf eden kimse
Muteber	: İtibar edilen, kabul gören
Müceddeden	: Yeniden, zilyetlikten
Mülâhazat	: Açıklamalar
Mülhak Vakıflar	: Vakfın vakfiyesindeki şartlara göre vakfın işlerini gören (mütevellileri) tarafından idare olunan vakıflardır. Vakıflar Genel Müdürlüğü denetimine tabidir.
Mülk arâzi	: Hem tasarruf hakkı, hem de rekabesi (geliri) kişilere ait olan her nevi emlak
Mültekâ-yı nesâb	: İki veya daha çok kimsenin neseplerinin birleştiğı şahıstır.
Münâkale	: Bir taşınmazla ilgili yeni kayıtla eski kayıt arasında bağlantı kurma. (tedavül)
Münhedim	: Yıkılan, çöken (binalar için), yıkık
Müseccel	: Tescil edilen
Müstakilen	: Yalnız, kendine ait
Müstegallât	: Vakfa gelir getirmesi için tavanlı, damlı ve damsız vakfedilmiş olan mallar anlamına gelen müstegal kelimesinin çoğuludur. Çatısı bulunmayan arsa bağ bahçe gibi yerler
Müştemilât	: Taşınmazın kullanılmasını kolaylaştıran ek tesis
Müte'âkib	: Sıra ile, birbirinin arkasına gelen

Mütesâviyen	: Eşit olarak
Müteselsil	: Ardarda
Müteveccihan	: Dönülerek
Müteveffâ	: Vefat etmiş (erkek)
Müteveffiye	: Vefat etmiş (kadın)
Mütevelli	: Bir vakfın idaresine memur edilen kimse

-N-

Neslen ba'de neslin	: Nesilden nesile
----------------------------	-------------------

-P-

Peder	: Baba
Pedereş	: (Onun) babası

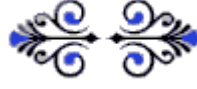
-R-

Ra	: Rebi'ü'l-âhir ayının kısaltma işarettir
Rab'	: Vasat, orta boylu. Avlulu ev
Rabbu'l-mâl	: Mal sahibi, İslam Hukukunda mâlik anlamında kullanılır.
Rabbe	: Üvey ana
Rakabe	: Kuru mülkiyet, çıplak mülkiyet, Bir arazinin asıl mülkiyeti.
Rekabe etmek	: Vakfın gelirini aslına ilave etmek

-S-

Sağır	: Küçük yaşta erkek
Sağire	: Küçük yaşta kadın
Sâlis	: Üçüncü
Sâlisen	: Üçüncü olarak
Satih	: Yüzey, bir şeyin dış yüzü
Sehim, sehm	: Hisse, pay.
Semen	: Satışlarda verilen para, değer, tutar
Sübût-ı-şer'i	: Şer'i esaslara göre sabit olan haklar
Süknâ	: Oturma (oturulacak yer)

-Ş-

Şimâl	: Kuzey
Şark	: Doğu

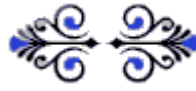

-T-

Tahcîr	: Arazinin çevresinde başkaları tarafından el konulmaması için taş ve benzeri şeyler koymak
Tahtânî	: Binanın alt kısmı
Tahte'l-arz	: Yer altı
Tahvîl	: Değiştirme
Tahrîr	: Yazma
Tapu Temessükü	: Tapu memurları tarafından eski tarihlerde verilen senet
Tarîk	: Yol
Tarîk-i âmm	: Geniş yol, cadde, genel yol, kamuya ait yol.
Tarîk-i hâs	: Bir veya birkaç eve mahsus çıkmaz sokak, özel yol
Tarafeyn	: Taraflar
Tasdikli Yoklama Defteri	: Yoklama memurları, ihtiyar heyetleri ve idare kurullarınca tasdik edilmiş defter.
Tasdiksiz yoklama Defteri	: İl ve ilçe idare heyetlerinin tasdikinden geçmemiş,

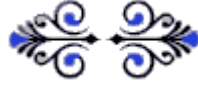
tahakkuk ettirilen tapu harçları tahsil yönüne gidilmemiş ve Defterhane'ye gönderilmemiş yoklama esas defterleridir. Hukuki kıymeti yoktur. Ancak isbat vesikası mahiyetindedir.

Tebâdül	: Değişme
Tehcîr	: Göç ettirmek
Temâdi	: Birbirinin devamı, devam etmek.
Temlîk	: Mülk olarak vermek, mülkiyeti bir bedel karşılığında başka birine nakletmek
Temellük	: Mülk edinmek
Temessük	: 1- Eski hukukta borç senedi 2- Has, timar ve zeamet sahipleri ile mütevelliler tarafından verilen, miri ve vakıf arazide tasarruf yetkisini bildiren belge
Terkîn	: Silme (kayıttan düşürme)
Teselsül	: Zincirleme
Tevliyet	: Vakıf malları üzerinde kullanma yetkisi, vakıf işine bakma görevi. Bu görev sahiplerine müteveli denir.
Tezyîd	: Artırma
Tefvîz	: Para mukabilinde hükümet tarafından verilen veya satılan bir hak mukabilinde hükümet tarafından verilen
Takdîr-i bedel	: Bir gayrimenkul malın emsaline göre bedelini takdir etme
Tashîh	: Düzeltmek
Tûl	: Uzunluk
Tûlen	: Uzunluğu
Tedâvül	: Tapu kayıtları tesis edildikten sonra alım, satım, ifraz, intikal gibi sebeplerden dolayı şahıslar arasında gelen değişiklikler.
Tevsîk	: Vesikalandırma, sağlamlaştırma, yazılı hale getirme
Teb'a-i Devlet-i Aliyye	: Osmanlı Devletine bağlı, tabi
Tekye	: İbadet ve ders için toplanılan yer

-U-

Uhde : Bir kimsenin üzerinde olan iş, sorumluluk

-V, Y-

Vakıf Temessükü : Vakıf memurları tarafından eski tarihlerde verilen senet

Vakf-ı müstesnâ : Vakıflar idaresinin müdahale ve mürakabesi olmaksızın, doğrudan doğruya mütevellileri tarafından idare olunan vakıflar

Veled : Oğul (gayri müslimler için)

Vefâen ferâğ : Taşınmaz mal rehni

Veledân : Çocuklar (Gayri Müslimler için)

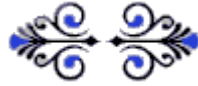
Yoklama Kayıtları : Rumi 1288-1325 tarihleri arasında miri arazinin, yetkili memurlar tarafından mahalline gidilerek, yerinde görülüp incelenerek tutulan kayıtlar.

Yemîn : Sağ

Yemîni : Sağ taraf

Yesâri : Sol taraf

Yemîn ü yesâr : Sağ ve sol

-Z-

Zabıt Kayıtları : Kadastro (tapulama) görmeden önce taşınmazlarla ilgili tutulan tapu kayıtları.

Zâde : Oğul, evlat

Zâviye : İbadet ve ders için toplanılan yer

Zahri : Arkası, arkaya ait.

Zevc : Koca

Zevce : Karı

Zımn : İç taraf

2)KAYITLARIN NEVİ VE İKTİSAP SÜTUNUNDA GEÇEN HİSSE ORANLARI ARAPÇA BAYAĞI KESİRLER

Nısf	: 1/2, yarısı
Sülüs	: 1/3'ü
Sülüsan (sülisan)	: 2/3'ü
Rub'	: 1/4
Râbi'	: Dördüncü
Râbi'an	: Dördüncü olarak
Hums	: 1/5
Südüs	: 1/6
Subu'	: 1/7
Sümün	: 1/8
Tüs'	: 1/9

3) ESKİ KAYITLARDA BULUNAN VE DEĞİŞİK YÖRELERDE KULLANILAN MAHALLİ ÖLÇÜLER

Eski yüzölçümü birimleri:

1 Atik Dönüm	=1600 Arşın kare = 918,672m ² .
1 Atik Evlek	= 400 Arşın kare = 229, 668 m ² .
1 Arşın kare	= 0, 57417 m ² .
1 Cedit Dönüm	= 2500.00 m ² .
1 Cedit Evlek	= 100.00 m ² .
1 Kirah	= 1 dm ² .
1 Cerip	= 60X60=3600 Zira=2067, 012 m ² .
1 Zira	= 0, 57417 m ² .

Eski uzunluk ölçü birimleri:

1 Fersah	= 7500 Arşın = 5685 m.
1 Berid	= 4 Fersah = 22740 m.
1 Merhale	= 2 Berid = 45480 m.
1 Kara mili	= 2500 Arşın = 1895 m.
1 Kulaç	= 2, 5 Arşın= 1, 895 m.
1 Arşın	= 0, 75774 m.
1 Parmak	= 1/24 Arşın= 0, 03157 m.
1 Hat	= 1/12 Parmak= 0, 00263 m.
1 Nokta	= 0. 00022 m.
1 Urup	= 0, 085 m.
1 Endaze	= 0, 65 m.
1 Adım	= 0, 75774 m.
1 Hatve	= 0, 75774 m.

Kullanıldığı Yöreye Göre Değişen Ölçü Birimleri

<u>Bölgesi</u>	<u>Ölçü birimi</u>	<u>Metrik karşılığı</u>
AFYON	1 Dönüm	2000, 00 m ² .
ANKARA	1 Mucur	32, 3544 m ² .
“	1 Şinik	129, 1883 m ² .
“	1 Yarım	516, 753 m ² .
AYDIN	1 Satraç	0, 57417 m ² .
ARHAVİ	1 Kıyye	150, 00 m ² .
BURSA	1 Muzur	4643, 36 m ² .
ÇUMRA	1 Dönüm	2500, 00 m ² .
“	1 Havayi	17 Litre
ELAZIĞ	1 Kot	229, 668 m ² .: 4=57, 417 m ² .
“	1 Ölçek	229, 668 m ² .
“	1 Urub (Rusu)	918, 672 m ² .
“	1 Kil	3674, 688 m ² .
<u>Bölgesi</u>	<u>Ölçü birimi</u>	<u>Metrik karşılığı</u>
ESKİŞEHİR	1 Araba ot	4- 6 Dönüm
ERZURUM	1 Batman	459, 336 m ² .

ERMENEK	Kutu	4, 5 - 5 Kg.
GAZİANTEP	Kile	160 - 170 Kg.
“	Timin	1/8 Kile
GİRESUN	Kod	1500, 00 m2.
“	Kıye	2500, 00 m2.
GİRESUN	Karış	20 cm.
HADİM	Mandal	30- 40 m2.
“	Evlek	250. 00 m2
HADİM	Dönüm	1435, 4247 m2.
İSTANBUL	1 Kile	1837, 344 m2.
“	1 Müd	36746, 88 m2.
İZMİR	1 Satraç	0, 57417 m2.
KARAPINAR	Çiftçi dönümü	2500. 00 m2.
“	Yeni dönüm	2025. 00 m2.
“	Hükümet dönümü	10000. 00 m2.
K.MARAS	Çiftlik	3000, 00 m2.
KELKİT	Kile	918, 672 m2.
NİKSAR	½ teneke buğday	1300, 00 m2
REŞADİYE	Kil	2067, 75 m2.
“	Kot	459 m2.
“	Evlek	229, 75 m2.
SAMSUN	Kil	918, 672 m2.
ÇARŞAMBA	Kesim	2765.00 m2
	(Yeşilirmak’ın Doğu Bölgesi)	2025,00 m2
	(Yeşilirmak’ın Batı Bölgesi)	
TERME	Kesim	3600 m2.
ALAÇAM	Kabak	8000,00 m2.
SİVAS	Ölçek	918,672 m2.
SİVAS	Evlek	229,668 m2.
Bölgesi	Ölçü birimi	Metrik karşılığı
SİVAS	Kile	12861,408 m2.
TOKAT	Rublağ	1837,344 m2.

<i>TRABZON</i>	<i>Kot</i>	<i>1200,00 m2.</i>
<i>URFA</i>	<i>Timin</i>	<i>1837,344 m2.</i>
<i>“</i>	<i>Kile</i>	<i>14698,752 m2.</i>
<i>“</i>	<i>Ölçek</i>	<i>918,672 m2.</i>
<i>YOZGAT</i>	<i>Kile</i>	<i>918,672 m2.</i>
<i>“</i>	<i>Çerik</i>	<i>150,00 m2.</i>

4) ESKİ TAPU KAYITLARINDA YER ALAN TAKVİMLER VE BUNLARIN BUGÜNKÜ KARŞILIKLARI

a) Hicri Takvim

Hicrî takvim Hz. Muhammed'in ölümünden sonra, günlerin hesaplanması konusunda ortaya çıkan bazı anlaşmazlıklar üzerine düzenlendi. Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye göç yani hicret yılı olan 622 Miladi yılı bu takvimin başlangıç yılı kabul edildi. Hicretin gerçekleştiği ayın Muharrem ayı olduğu anlaşılınca takvimin başlangıç ayının da Muharrem olması kararlaştırıldı. Böylece 1 Muharrem gününe denk gelen 16 Temmuz 622 Milâdî tarihi Hicrî takvimin başlangıç günü oldu. Hicrî yılı Milâdî çevirmek için Hicrî yıl 33'e bölünecek, bu bölümden arta kalan sayı dikkate alınmadan bölüm olarak elde edilen sayı Hicrî yıldan çıkartılıp 622 sayısı eklendiğinde Milâdî yıl bulunmuş olacaktır.

Örneğin 1391 yılının Milâdî karşılığını bulalım: Önce Hicrî sayı olan 1391'i 33'e böleceğiz. Karşımıza sonuç olarak 42, kalan sayı olarak da 5 çıkmaktadır. Bu kalanı hesaba katmadan Hicrî rakam olan 1391'den bölüm olarak tespit edilen 42'yi çıkarıp, kalana 622'yi ilave edeceğiz. Bu durumda;

$$1391 : 33 = 42, \text{ kalanı } 5.$$

$$1391 - 42 = 1349$$

$$1349 + 622 = 1971$$

Sonuç olarak Hicrî 1391'in karşılığı Milâdî 1971'dir.

**Tapu Kayıtlarında H.1263 (M.1847) ila H.1287 (M.1871)
Tarihleri Arasında Hicrî (Arabî) Takvim Kullanılmıştır.**

<u>Hicrî / Arabî Aylar</u>	<u>Sembolü</u>	<u>Kaçıncı Ay Oldukları</u>
Muharrem	Mim harfi	I. ay
Safer	Sad harfi	II. ay
Rebi'ü'l-evvel (R.Evvel)	Ra, elif harfleri	III. ay
Rebi'ü'l-âhir (R.Ahir)	Ra harfi	IV. ay
Cemâziye'l-evvel (C.Evvel)	Cim, elif harfleri	V. ay
Cemâziye'l-âhir (C.Ahir)	Cim harfi	VI. ay
Receb	Be harfi	VII. ay
Şaban	Şın harfi	VIII. ay
Ramazan	Nun harfi	IX. ay
Şevval	Lam harfi	X. ay
Zilka'de (Z.Kade)	Zel, elif harfleri	XI. ay
Zilhicce (Z.Hicce)	Zel harfi	XII. ay

b) Rûmî Takvim

Rûmî sene M.Ö. 46'da Roma İmparatoru Jül Sezar adına düzenlenen takvim esasına dayanır. Yılbaşı Mart kabul edilir. Rûmî sene ile Hicrî sene arasında süre farkı vardır. Hicrî ayların 29 veya 30 gün sürmesi, bu aylarla, Milâdî aylar arasında yılda 10 günlük farkın oluşmasına neden oldu. Aradaki bu fark, her 33 yılda bir Hicrî yılın Milâdî ya da Rûmî yıldan düşürülmesine neden olmuştur. Buna sıvış senesi denir. Rûmî seneyi bulmak için Miladi seneden 584 çıkartılır. Örneğin: 1985 Miladi seneye çevirmek için $1985 - 584 = 1401$ şeklinde Rûmî seneyi buluruz. Rûmî seneyi Miladi seneye çevirmek için örneğin 1331 senesini ele alalım. Miladi seneye çevirmek için 1331 senesine 584 ekleriz Bu durumda $1331 + 584 = 1915$ şeklinde Miladi sene bulunur. Rumi sene 1840 yılında yeniden düzenlendi ve bu takvim 1925 yılına kadar mali işlemlerde kullanıldı.

Tapu Kayıtlarında R.1287 (M.1871) ila R.1334 (M.1918) Tarihleri Arasında Rûmî Takvim Kullanılmıştır.

Tapu kayıtları tutulmaya başladığı Hicri 1263 / Miladi 1847 tarihinden itibaren miri araziye ait kayıtlarda Hicri takvim esas alınmış, H.1287/M. 1871 senesine kadar kullanılmıştır. Bu seneden sonra kayıtlarda Rûmî takvim esas alınmış, kimi kayıtlarda Hicri ve Rumi yan yana verilmiştir.

<u>Rûmî Aylar</u>	<u>Hangi Aya Tekabül Ettiği</u>
Mart	Mart
Nisan	Nisan
Mayıs	Mayıs
Haziran	Haziran
Temmuz	Temmuz
Ağustos	Ağustos
Eylül	Eylül
Teşrin-i Evvel (T. Evvel)	Ekim
Teşrin-i Sâni (T. Sani)	Kasım
Kânûn-ı Evvel (K. Evvel)	Aralık
Kânûn-ı Sâni (K. Sani)	Ocak
Şubat	Şubat

1334 (1918) Yılında, Rûmî Malî Yılbaşı Olarak Kânûn-ı Sâni Kabul edilmiş ve 1341 (1925) tarihine kadar Rumi Takvim kullanılmıştır.

Buna göre;

<u>Rûmî Aylar</u>	<u>Hangi Aya Tekabül Ettiği</u>
Kânûn-ı Sâni	Ocak
Şubat	Şubat

Mart	Mart
Nisan	Nisan
Mayıs	Mayıs
Haziran	Haziran
Temmuz	Temmuz
Ağustos	Ağustos
Eylül	Eylül
Teşrin-i Evvel (T. Evvel)	Ekim
Teşrin-i Sâni (T. Sâni)	Kasım
Kânûn-ı Evvel (K. Evvel)	Aralık

c) Miladi Takvim

Tapu Kayıtlarında M.1926 (R.1342) tarihinden sonra Miladi Takvim kullanılmaya başlanmıştır.

01/06/2007